

# TUDNIVALÓK AZ ADÓZÓI MINŐSÍTÉSÉRŐL

2021

MIRŐL OLVASHAT EBBEN A TÁJÉKOZTATÓ FÜZETBEN?

## TARTALOM

1. MI AZ ADÓZÓI MINŐSÍTÉS CÉLJA?.....	2
2. MILYEN EREDMÉNYE LEHET A MINŐSÍTÉSNEK?.....	2
3. KIT MINŐSÍT A NAV?.....	2
4. MI A MINŐSÍTÉS MENETE? .....	2
5. MELYEK A MEGBÍZHATÓSÁG FELTÉTELEI? .....	3
6. A MEGBÍZHATÓSÁGI FELTÉTELEK RÉSZLETEI .....	4
7. MELYEK A KOCKÁZATOS MINŐSÍTÉS FELTÉTELEI? .....	7
8. A KOCKÁZATOS MINŐSÍTÉS IDŐTARTAMA .....	9
9. ÉRTESÍTÉS A MINŐSÍTÉS EREDMÉNYÉRŐL .....	10
10. LEHET A MINŐSÍTÉSSEL SZEMBEN KIFOGÁSSAL ÉLNI? .....	10
11. MINŐSÍTÉS JOGUTÓDLÁSKOR .....	10
12. A MINŐSÍTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGKÖVETKEZMÉNYEK .....	11
13. MELYEK A MEGBÍZHATÓ MINŐSÍTÉS ELŐNYEI? .....	11
14. MELYEK A KOCKÁZATOS MINŐSÍTÉS HÁTRÁNYAI? .....	13
15. AZ ELTÉRŐ MINŐSÍTÉSEK ÜTKÖZÉSE A BÍRSÁG KISZABÁSAKOR.....	15
16. MEGBÍZHATÓ ADÓZÓK KÖZZÉTÉTELE .....	16
17. AZ ADÓZÓI MINŐSÍTÉSSEL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK:.....	16

## 1. Mi az adózói minősítés célja?

Az adózói minősítés célja, hogy **az adókötelezettségeiket önként és határidőben teljesítő adózók** bizonyos törvényben rögzített **előnyöket élvezzenek a nem jogkövető** – így szigorúbb megítélés alá eső – **adózókkal szemben.**

A **Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)** **negyedévenként vizsgálja**, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózók, az áfaregisztrált, valamint a csoportos **adóalanyok megfelelnek-e a megbízható adózókra**, illetve a kockázatos adózókra vonatkozó **feltételeknek**. Az adózói minősítés szabályait az adózás rendjéről szóló törvény<sup>1</sup> tartalmazza.

## 2. Milyen eredménye lehet a minősítésnek?

A vizsgálat eredményeként az adózók **megbízható** vagy **kockázatos** minősítést kapnak. Az egyik kategóriába sem sorolható adózókra az **általános eljárásjogi szabályok** vonatkoznak.

## 3. Kit minősít a NAV?

A minősítés a NAV alábbi ügyfeleire terjed ki:

- cégjegyzékbe bejegyzett adózók,
- áfaregisztrált adóalanyok,
- csoportos adóalanyok.

A **cégjegyzékbe bejegyzett** adózó a cégnyilvántartásba jogerősen bejegyzett, és a minősítés időpontjában a nyilvántartásban szereplő adózó.

Az **áfaregisztrált** adóalany belföldön gazdasági célú letelepedéssel, lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel nem rendelkező adózó, amely belföldön áfaköteles tevékenységet folytat, ami után ő az adófizetésre kötelezett<sup>2</sup>.

A **csoportos adóalanyok** olyan, együttesen kapcsolt vállalkozások, amelyek belföldi gazdasági célú letelepedési hellyel, ennek hiányában lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek.<sup>3</sup>

## 4. Mi a minősítés menete?<sup>4</sup>

A minősítési kritériumok vizsgálatakor a NAV

<sup>1</sup> Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (továbbiakban Art.).

<sup>2</sup> Art. 7. § 8. pontja.

<sup>3</sup> Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban Áfa tv.) 8. § (1) bekezdése.

<sup>4</sup> Art. 150. §.

- a saját hatósági döntéseit, eljárásait, például
  - o adókülönbözet megállapítása,
  - o végrehajtás indítása,
  - o mulasztási bírság kiszabása,
  - o adószám törlése,
- illetve a cégbíróságtól elektronikusan érkezett adatokat, például
  - o a cég működésének kezdete,
  - o csődeljárás,
  - o végelszámolás,
  - o felszámolás,
  - o kénysztörlés kezdete és vége

veszi alapul.

A minősítés **negyedévenként** történik.

A minősítés alapjául szolgáló feltételeket a NAV a **negyedév utolsó napján fennálló aktuális adatok alapján vizsgálja**. Fontos ugyanakkor, hogy a megbízható adózói minősítéshez a feltételek többségét **több évre visszamenőleg** kell figyelembe venni.

**Az első minősítés eredményéről** az adózók a minősítési folyamat lezárása, azaz a minősítési időszakot követő hónap utolsó napja után **elektronikusan kapnak vagy kaptak tájékoztatást**. A minősítés hatálya a minősítés hónapját követő hónap első napján áll be. Ha a minősítésben a későbbiekben változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi.

## 5. Melyek a megbízhatóság feltételei?<sup>5</sup>

A NAV **megbízhatónak** minősíti a **cégjegyzékbe bejegyzett adózót**, valamint **áfaregisztrált adóalanyt**, ha a következő, **együttes feltételek mindegyikének** megfelel:

1. legalább **három éve folyamatosan működik**, vagy legalább három éve áfaregisztrált adóalany,
2. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó terhére megállapított **összes adókülönbözet nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének három százalékát**, azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözetet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel,

<sup>5</sup> Art. 153. §.

3. a tárgyévben és az azt megelőző négy évben **a NAV nem indított ellene végrehajtási eljárást**, ide nem értve az átvezetést és a visszatartási jog gyakorlását,
4. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben **nem állt és nem áll csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlési eljárás alatt**,
5. nem rendelkezik **ötszázezer forintot meghaladó nettó adótartozással**,
6. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben **nem állt és nem áll adószámtörles hatálya alatt**,
7. a terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé **vált mulasztási bírság** – ideértve a jövedéki bírságot is – összege nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított **adóteljesítményének egy százalékát**,
8. **nem minősül kockázatos adózónak**, és
9. a tárgyévre vonatkozó **adóteljesítménye pozitív**.

A **csoportos adóalany** minősítésének meghatározásakor a tagoknál az egyes feltételek vizsgálata nem is történik meg, hanem a csoport minősítését a tagok minősítési értékei határozzák meg. **A csoportos adóalany akkor megbízható, ha minden tagja megbízható.** A csoportos adóalany megbízható adózói minősítése azonban – 2021. január 1-jétől – nem szüntethető meg amiatt, ha olyan adózó csatlakozott a csoporthoz, amelyre nem teljesül a hároméves működésre vonatkozó feltétel.<sup>6</sup> E rendelkezés alapján, ha például 2,5 éve jogelőd nélkül alakult a csatlakozó tag, amely az Art. 153. § (1) bekezdés a) pontján kívül valamennyi megbízható adózói minősítési feltételnek megfelel, úgy a minősítés során a megbízható adózónak minősülő csoport nem veszti el ezt a minősítését e tag csatlakozása miatt. Ha azonban az érintett csoporttag más okból sem felel meg a megbízhatóvá minősítés feltételeinek, akkor az előbbi előírás nem vehető figyelembe.

A **nyilvánosan működő részvénytársaság** akkor is megbízható adózónak minősül, ha három évnél kevesebb ideje működik, de a többi kritériumnak megfelel.<sup>7</sup>

**Ha az adózó a tárgyévet megelőző öt évben nem működött**, illetve nem minősült áfaregisztrált adóalanynak, akkor a NAV a megbízható minősítés további feltételeit a működés megkezdésétől, illetve az áfaregisztrált adóalanyiság fennállásától vizsgálja.<sup>8</sup>

## 6. A megbízhatósági feltételek részletei

- **Az 1. pontnak** megfelelően az **újonnan alakult adózó megbízható minősítést nem szerezhet** – a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével – ha nem működött legalább 3 évig folyamatosan. A NAV azonban a működés megkezdésétől, illetve az áfaregisztrált adóalanyiság kezdetétől vizsgálja a minősítés jogszabályi feltételeit, például, hogy az adózó nem minősül-e kockázatos adózónak.

<sup>6</sup> Art. 153. § (5) bekezdés.

<sup>7</sup> Art. 153. § (2) bekezdés.

<sup>8</sup> Art. 153. § (3) bekezdés.

A jogutódlással létrejött adózónál a folyamatos működés időtartamát a NAV a jogelőd működésének kezdetétől számítja.

- **A 2. pont** szerinti feltétel vizsgálatakor a NAV összegzi a tárgyévben és az azt megelőző öt évben, a tárgyévet megelőző ötödik év január 1. napjától a minősítést megelőző negyedév utolsó napjáig tartó időszakban a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált **adóalany terhére jogerősen megállapított adókülönbözet** összegét, és megvizsgálja, hogy ez az összeg meghaladja-e az adózó, vagy az áfaregisztrált adóalany tárgyévre megállapított adóteljesítményének 3 százalékát. Az adókülönbözet megállapításakor a NAV természetesen figyelembe veszi, hogy annak összege a rendelkezésre álló jogorvoslati eljárások eredményeként – például bírósági döntés vagy felüyeleti intézkedés miatt – változhat.

Az **adókülönbözet fogalmát** és az adóteljesítmény megállapítását jogszabály határozza meg. A 2. pont szerinti feltétel vizsgálatakor a NAV is ezeket veszi alapul. Az adózó terhére megállapított összes adókülönbözetet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel.<sup>9</sup>

Az **adóteljesítményt**<sup>10</sup> az adóteljesítmény-elemek egy évre vetített – a tevékenység kezdetének figyelembevételével időarányosan megállapított – számtani átlagának összegeként kell kiszámítani. Az adóteljesítmény-elemek számításakor kizárólag a NAV-hoz benyújtott bevallások adatai, illetve a NAV nyilvántartásában szereplő adatok vehetők figyelembe.

A **veszélyhelyzet** és az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért a 2020. I–III. negyedévi adózói minősítésnél e feltétel vizsgálatakor a NAV figyelmen kívül hagyta a veszélyhelyzet ideje alatt vagy az azt követő harminc napon belül – 2020. március 11. és 2020. július 18. – esedékes adókötelezettség megsértése miatt az adózó terhére megállapított adókülönbözetet.<sup>11</sup> Az ezt követő minősítéseknél már nem biztosította a jogszabály e feltétel figyelmen kívül hagyását, az adózó minősítésének meghatározásakor ismételt vizsgálni kell a feltételt.

- **A 3. pont** szerinti feltételnél a NAV azt vizsgálja<sup>12</sup>, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany ellen a tárgyévben és az azt megelőző négy évben **a NAV indított-e végrehajtási eljárást.**

Ha az említett időszakban bármilyen végrehajtási cselekményt foganatosított a NAV, a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany nem minősülhet megbízható adózónak. Ez alól a jogszabály két kivételt enged. Megbízható maradhat az adózó, ha a tartozás kizárólag végrehajtási átvezetéssel vagy a visszatartási jog gyakorlásával rendeződött,

<sup>9</sup> Art. 153. § (1) bekezdés b) pont.

<sup>10</sup> Az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 96-99. §-ai alapján.

<sup>11</sup> 2020. évi LVIII. tv. 43. § (1).

<sup>12</sup> Az Art., a NAV által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) alapján.

és más végrehajtási cselekmény az ügyben nem volt. Továbbá a 2020. július 18. napját magában foglaló negyedévet követő minősítésekkor az adózó megbízható adózói minősítése nem szüntethető meg a 2020. március 11. napja és 2020. július 18. napja között megindított végrehajtási eljárásra hivatkozással, azaz a minősítés szempontjából az **ebben az időszakban indult végrehajtási eljárásokat úgy kell tekinteni**, mintha azok meg sem indultak volna.

- **A 4. pont** szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az **adózó csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlési eljárás alatt áll-e** vagy állt-e a minősítés évében, illetve a megelőző öt naptári évben. A feltétel fennállását nem befolyásolja az eljárás eredménye, azaz ha az adózó ugyan korábban a felsorolt eljárások valamelyike alatt állt, de ez nem vezetett megszűnéshez, akkor ez nem befolyásolja ennek a feltételnek a megítélését.
- **Az 5. pont** szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy a tárgynegyedév utolsó napján fennálló adatok – az eddig a napig esedékes tételek – alapulvételével a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany **rendelkezik-e 500 ezer forintot meghaladó nettó adótartozással**, ami kizárja a megbízható adózói minősítését.

Az **adótartozás** nettó számítása azt jelenti, hogy a NAV-nál nyilvántartott adótartozás vagy tartozás összegét – nettó módon számítva – csökkenteni kell a NAV-nál nyilvántartott túlfizetés összegével, ide nem értve a letétként nyilvántartott összeget az adóigazolás kiállítása iránti eljárásban, vagy ha a jogszabály valamely, az adózó által érvényesíthető kedvezmény igénybevételét a NAV-nál nyilvántartott adótartozás vagy tartozás hiányához köti.<sup>13</sup>

A **veszélyhelyzet** és az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért a 2020. I–III. negyedévi adózói minősítésnél e feltétel vizsgálatakor a korábban megbízhatónak minősített adózóknál a NAV figyelmen kívül hagyta azt a ténytet, ha az adózónak nettó 500 ezer forintot meghaladó adótartozása volt a veszélyhelyzet ideje alatt vagy az azt követő harminc napon belül, 2020. március 11. és 2020. július 18. között.<sup>14</sup> Az ezt követő minősítésekkor már nem biztosította a jogszabály e feltétel figyelmen kívül hagyását, az adózó minősítésének meghatározásakor ismételt vizsgálni kell a feltételt.

- **A 6. pont** szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó **áll-e, állt-e úgynevezett szankciós adószám-törítés hatálya alatt**, ami kizárja a megbízható adózói minősítést.<sup>15</sup>
- **A 7. pont** szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben **esedékessé vált mulasztási bírság** – ideértve a jövedéki bírságot is – összege

<sup>13</sup> Art. 73. §.

<sup>14</sup> 140/2020. (IV.21.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése és a 2020. évi LVIII. tv. 43. § (2) bekezdése.

<sup>15</sup> Art. 246. § (1) bekezdése, valamint a 2017. december 31-ig hatályos, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 24/A. § (4) bekezdése vagy (12) bekezdése, 24/B. § (1) bekezdése, 24/C. § (12) bekezdése, 24/D. § (2) bekezdése, 24/F. § (6) bekezdése vagy 174/A. § (1) bekezdése.

megaladta-e a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany tárgyévire megállapított adóteljesítményének 1 százalékát, ami kizárja a megbízható adózói minősítését.

A vizsgálatkor az adószámla

- **215-ös adónemén** (NAV Bíróság, mulasztási bírság és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések bevételi számla),
- **415-ös adónemén** (NAV EKAER bejelentési kötelezettség nem előírászerű teljesítése miatt kiszabott mulasztási bírság) nyilvántartott **mulasztásibírság-tételeket**,
- az Art. rendelkezései szerint meghatározott és
  - a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény szerinti jövedéki bírság és mulasztási bírság jogcímen megállapított jogsértéseket – 2017. június 30-ig,
  - a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény szerinti jövedéki bírság jogcímen megállapított jogsértéseket – 2017. július 1-től,

kell figyelembe venni.

- **A 8. pont** alapján a NAV azt vizsgálja, hogy az adózó nem minősül-e kockázatos adózónak, vagyis hogy a kockázatos adózói minősítés feltételei közül valamelyik nem áll-e fenn nála.
- **A 9. pontban** szereplő, tárgyévire megállapított adóteljesítmény-számítás módját a 2. pont szerinti feltételnél már ismertettük. Megbízható akkor lehet az adózó, ha a jogszabály által meghatározott időtartam alatt adókötelezettséget tartalmazó bevallásokat nyújtott be.

A **veszélyhelyzet** és az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért a 2020. I–III. negyedévi adózói minősítésnél e feltétel vizsgálatakor a korábban megbízhatónak minősített adózóknál a NAV nem vizsgálta az adózó adóteljesítményét.<sup>16</sup> Az ezt követő minősítésekkel már nem biztosította a jogszabály e feltétel figyelmen kívül hagyását, az adózó minősítésének meghatározásakor ismételt vizsgálni kell a feltételt.

## 7. Melyek a kockázatos minősítés feltételei?<sup>17</sup>

A NAV **kockázatos adózónak minősíti** a felszámolás, végelszámolás alatt nem álló, **cégjegyzékbe bejegyzett adózót vagy áfaregisztrált adóalanyt**, ha az alábbi **feltételek legalább egyike fennáll**:<sup>18</sup>

1. szerepel a **nagy összegű adóhiánnyal** rendelkező adózók közzétételi listáján,
2. szerepel a **nagy összegű adótartozással** rendelkező adózók közzétételi listáján,

<sup>16</sup> 140/2020. (IV.21.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése és a 2020. évi LVIII. tv. 43. § (2) bekezdése.

<sup>17</sup> Art. 157. §.

<sup>18</sup> Art. 157. § (1) bekezdés.

3. szerepel a **be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató** adózók közzétételi listáján,
4. egy éven belül a NAV **ismételt üzletlezárást** alkalmazott vele szemben,
5. **kénysztörölési eljárás** alatt áll,
6. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó terhére megállapított **összes adókülönbözlet meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének hetven százalékát** azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözletet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözlettel,

A **veszélyhelyzet** és az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért a 2020. I–III. negyedévi adózói minősítésnél e feltétel vizsgálatakor a NAV figyelmen kívül hagyta a veszélyhelyzet ideje alatt vagy az azt követő harminc napon belül – 2020. március 11. és 2020. július 18. között – esedékes adókötelezettség megsértése miatt az adózó terhére megállapított adókülönbözletet.<sup>19</sup>

Az ezt követő minősítéseknél már nem biztosította a jogszabály e feltétel figyelmen kívül hagyását, az adózó minősítésének meghatározásakor ismételten vizsgálni kellett a feltételt.

7. a terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált **mulasztási bírság** – ideértve a jövedéki bírságot is – összege meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének hetven százalékát,
8. székhelyét **székhelyszolgáltatóhoz jegyezték be**, és az adóigazgatási eljárás akadályozása miatt véglegessé vált döntésben eljárási bírságot szabtak ki terhére a tárgyévben vagy az azt megelőző három évben.

**A nagy összegű adóhiánnyal rendelkező, csőd-, felszámolási vagy kénysztörölési eljárás alatt nem álló adózó közzétételére akkor kerülhet sor**, ha nem fizeti meg az előző negyedévben véglegessé vált határozatban a terhére megállapított – természetes személyeknél tízmillió forintot, más adózóknál százmillió forintot meghaladó összegű – adóhiányt a határozatban megállapított fizetési határidőig, azaz az esedékességig, vagyis a határozat véglegessé válásától számított 15 napon belül. Nem tekinthető véglegesnek a NAV határozata, ha a bírósági kereset megindítására nyitva álló határidő még nem telt el vagy az adózó által indított közigazgatási per jogerősen nem zárult le.

Ha tehát az adózó a határozatban előírt fizetési kötelezettségének a határozatban megállapított határidőben nem tesz eleget, és a határozat bírósági felülvizsgálatát az arra nyitva álló határidőn belül nem kezdeményezi, a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók listáján a közzététel törvényi feltételei fennállnak, függetlenül attól, hogy az adózó egy későbbi időpontban már teljesítette fizetési kötelezettségét.<sup>20</sup>

<sup>19</sup> 140/2020. (IV.21.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése és a 2020. évi LVIII. tv. 43. § (2) bekezdése.

<sup>20</sup> Art. 263. §.

**A nagy összegű adótartozással rendelkező adózó közzétételére akkor kerülhet sor,** ha az adózónak a száznolcvan napon keresztül folyamatosan fennálló, a NAV-nál nyilvántartott, túlfizetéssel csökkentett adótartozása összességében számítva meghaladja a százmillió forintot, természetes személynél pedig nettó módon számítva meghaladja a tízmillió forintot.

**A be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózó** közzétételére akkor kerülhet sor, ha végleges és végrehajtható közigazgatási vagy jogerős bírósági határozat megállapította, hogy az adózó nem tett eleget a munkaviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettségének. A NAV a honlapján közzétett adózók adatait – feltéve, hogy a közzététel alapjául szolgáló jogsértést az adózó ismételten nem követte el – a közzétételtől számított két év elteltével törli. A NAV a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózó közzétételét mellőzi, ha a terhére az Art. 225. § (4) bekezdése alapján nem szabott ki mulasztási bírságot.

**Kockázatos az a csoportos adóalany, melynek legalább egy tagja kockázatosnak minősül.**<sup>21</sup>

## 8. A kockázatos minősítés időtartama

A kockázatos adózói minősítés az 1–2. és 4. valamint 6–7. pont esetében **a minősítés hatályának beálltától számított egy évig**, az 5. pont alatti feltételnél pedig **a kényszertörlési eljárás időtartama alatt** áll fenn. A 3. pontban meghatározott esetben a kockázatos minősítés azon időpontig áll fenn, amíg az adózó a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján szerepel.<sup>22</sup>

A NAV a kockázatos minősítést a következő **negyedéves minősítéskor megszünteti**, ha az adóhiányt, valamint az ahhoz kapcsolódó bírságot és pótlékot, illetve adótartozást – melyre tekintettel a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező, illetve nagy összegű adótartozással rendelkező adózók közzétételi listáján szerepel – az adózó megfizette, és nem áll fenn más, e minősítést kiváltó ok.<sup>23</sup>

Ha az adózó a 8. pont alapján minősül kockázatos adózónak, úgy a kockázatos minőség az általános szabályok szerint, a minősítés hónapját követő hónap első napjától, azaz a minősítés hatályának beálltától számítandó. A 8. pont alapján **kockázatosnak minősült adózó** minősítése azon negyedévet érintő minősítési eljárás után szűnik meg, amely negyedév utolsó napján fennálló adatok alapulvételével megállapítható, hogy a 8. pontban ismertetett feltétel már nem áll fenn.

A minősítés jogkövetkezményeit nem kell alkalmazni, ha az adózó felszámolási, végelszámolási eljárás hatálya alatt áll. Ha az eljárás az adózó jogutód nélküli megszüntetése nélkül, azaz az ügyfél

<sup>21</sup> Art. 157. § (4) bekezdés.

<sup>22</sup> Art. 157. § (2) bekezdés. (Az Art. 274/B. § (3) és (4) bekezdése alapján az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló 2018. évi LXXXII. törvénnyel megállapított 157. § (2) bekezdését első alkalommal a 2018. negyedik negyedévet követő minősítésre kell alkalmazni. A 2018. évi LXXXII. törvény hatálybalépése napján megszűnik a kockázatos adózói minősítése annak az adózónak, amelyet a NAV a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján szereplés miatt a törvény hatálybalépése napját megelőzően minősített kockázatos adózónak, és a törvény hatálybalépése napján nem szerepel a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján.)

<sup>23</sup> Art. 157. § (3) bekezdés.

továbbműködésével zárul, az adózó kockázatos minősítésének jogkövetkezményeit ismét alkalmazni kell azzal, hogy az egyéves időtartamba a felszámolás, illetve végelszámolás ideje nem számít bele.<sup>24</sup>

## 9. Értesítés a minősítés eredményéről<sup>25</sup>

Az **első minősítés** eredményéről a NAV az adózót elektronikusan értesíti. Ha a minősítésben **változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi**. Az eBEV portálon is lekérdezhető a minősítés eredménye és a megfelelés is az azt megalapozó feltételeknek. A kizárólag elektronikusan teljesíthető bevallások – összesítő jelentés, összesítő nyilatkozat – benyújtására, elektronikus kapcsolattartásra nem kötelezett, illetve elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőséggel – ügyfélkapuval, cégkapuval – nem rendelkező adózók nem értesülnek a minősítés eredményéről, ezért az elektronikus elérhetőség biztosítása mindenképpen javasolt.

Ha a minősített adózónak a NAV-nál nyilvántartott olyan állandó meghatalmazottja, megbízottja van, akinek képviseleti joga alapján az értesítés megküldhető és a meghatalmazott rendelkezik elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőséggel – ügyfélkapuval vagy cégkapuval – a NAV az értesítést neki küldi meg.<sup>26</sup>

## 10. Lehet a minősítéssel szemben kifogással élni?

**Ha az adózó vitatja minősítését, akkor a minősítéstől vagy annak elmaradásától számított kilencven napon belül kifogást nyújthat be.** A határidő elmulasztásakor **igazolási kérelemnek helye nincs**.

Ha a NAV a kifogásnak helyt ad, határozathozatal nélkül a kifogásnak megfelelően **módosítja a minősítést**, és erről az adózót elektronikusan értesíti. A NAV a kifogás elutasításáról határozatban rendelkezik.<sup>27</sup>

## 11. Minősítés jogutódláskor<sup>28</sup>

Ha az adózó jogutódlással jött létre, akkor a **jogelődje, illetve jogelődjei minősítésének is jelentősége van** saját minősítésének meghatározásában.

A NAV a jogutódnál a jogutódlás előtti időszakra vonatkozó törvényi feltételek fennállását a jogelőd adózó előéletére kiterjedően, a jogelőd magatartását is értékelve vizsgálja.<sup>29</sup>

<sup>24</sup> Art. 157. § (2) bekezdése.

<sup>25</sup> Art. 150. §.

<sup>26</sup> A rá irányadó kapcsolattartási módon – az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.) 36. § szerint.

<sup>27</sup> Art. 152. §.

<sup>28</sup> Art. 151. §.

<sup>29</sup> Air. 12. § (2) bekezdés.

- **Összeolvadáskor**, illetve **beolvadáskor** a jogutód akkor minősül megbízható adózónak, ha az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor saját maga és valamennyi jogelőd megbízható adózónak minősült. Ha a jogutód vagy valamelyik jogelőd az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor kockázatos adózónak minősült, a jogutód szintén kockázatos adózónak minősül.
- **Különváláskor**, **kiváláskor**, illetve **átalakuláskor** a jogutód megtartja a jogelőd minősítését.
- A minősítéssel érintett egyszemélyes gazdasági társaság – például egyszemélyes kft. – esetében a jogelőd **egyéni vállalkozó** időszakát is figyelembe kell venni.<sup>30</sup>

Ha a jogutód a jogelőd adózó kockázatos minősítése miatt válik kockázatos adózóvá, úgy a **kockázatos adózói minősítés egyéves időtartamát a jogelőd kockázatos adózóvá minősítésének kezdő időpontjától kell számítani.**

## 12. A minősítéshez kapcsolódó jogkövetkezmények

A NAV a minősítés eredményétől függően különböző **jogkövetkezményeket** alkalmaz a minősített adózókkal szemben<sup>31</sup>.

A megbízható adózók alapvetően jogkövető magatartást tanúsítanak, adókötelezettségeiket teljesítik. A törvény ezen adózóknak kedvezményeket biztosít. Ezzel szemben a kockázatos adózók működése kimutathatóan sérti az adójogszabályokat, ezért ezekre az adózókra szigorúbb szabályok vonatkoznak.

## 13. Melyek a megbízható minősítés előnyei?<sup>32</sup>

A megbízható minősítés jogkövetkezményeinek **célja kedvezmények nyújtása azoknak, akik adókötelezettségeiket határidőben teljesítették**, és nem állnak vagy álltak olyan eljárás alatt, amely veszélyeztetheti az Art. vagy az anyagi adójogszabályok szerinti kötelezettségeik teljesítését. A megbízható minősítéshez kapcsolódó előnyök:

- A NAV által végzett **ellenőrzés időtartama** nem haladhatja meg a 180 napot, ha az adózó ezen időtartamon belül folyamatosan megbízható adózónak minősül.
  - Nem alkalmazható ugyanakkor ez a kedvezmény, ha az adózó az ellenőrzést akadályozó módon nem tesz eleget az együttműködési kötelezettségének. Különösen, ha az adózó az ellenőrzés időtartama alatt a NAV számára nem elérhető, az ellenőrzés 180 napon belüli lezárását biztosító időpontban az iratait nem bocsátja teljeskörűen a NAV rendelkezésére.
- **Csökkentett mulasztási bírság:**

<sup>30</sup> Airt. 12. § (3) bekezdés.

<sup>31</sup> Art. 154–156. illetve 158–161. §.

<sup>32</sup> Art. 154–156. §.

- A kiszabható mulasztási bírság felső határa, ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának, jegyzőkönyvezésének időpontjában megbízható adózónak minősült, az egyébként kiszabható mulasztási bírság felső határának az ötven százaléká, a rögzített bírságösszeg vagy bírságmérték esetén a bírság mértéke az egyébként irányadó bírság ötven százaléká.
- Azaz azon kötelezettség megszegésekor, ahol a nem természetes személy adózó például 500 000 forint összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a megbízható adózónál a bírság maximális felső határa 250 000 forint lehet. Az előzőekben rögzített rendelkezések természetesen azon esetekre is vonatkoznak, ahol a mulasztási bírság felső határát százalékos mértékben rögzíti a jogalkotó, így az EKAER bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó jogszabályi rendelkezések megsértéséből fakadó mulasztási bírság felső határa a valótlan vagy hiányos adattartalmú bejelentéssel érintett, illetve a bejelenteni elmulasztott, vagy ténylegesen nem fuvarozott áru értékének 40 százaléká helyett a 20 százaléká lehet maximálisan.

➤ **Csökkentett jövedéki bírság:**

- Jövedéki jogsértéskor, ha az adózó megbízható minősítésű, akkor a jövedéki bírságra az Art.-nak a megbízható adózói minősítésnek az adóbírság és a mulasztási bírság felső határának módosításával és az ezek kiszabásával kapcsolatos szabályait kell alkalmazni.<sup>33</sup> Ezek a jogsértések elkülönülnek vagyoni hátrányt okozó, vagyoni hátrányt nem okozó – mulasztásos jellegű –, illetve a jövedéki engedély nélküli forgalmazással kapcsolatos jogsértésekre.
- Ha például a megbízható adózó a jövedéki termékkel kapcsolatban elkövetett kötelezettségszegése a központi költségvetésnek vagyoni hátrányt<sup>34</sup> okoz, akkor a jövedéki bírság maximuma az általános szabályok szerint kiszabható jövedéki bírság<sup>35</sup> felső határának legfeljebb 50 százaléká.

*Gyakorlati példán keresztül szemléltetve:*

*Az adózó terhére feltárt vagyoni hátrány: 100 000 forint.*

*Általános szabály alapján a jövedéki bírság összegének felső határa: 500 000 forint.*

*A megbízható adózóra vonatkozó szabály alkalmazásával a jövedéki bírság összege legfeljebb: 250 000 forint.*

- Ha például a megbízható minősítésű adózó által elkövetett kötelezettségszegés nem okoz vagyoni hátrányt, azaz mulasztásos jellegű jogsértést követ el, akkor a jövedéki bírság felső határa az általános szabályok szerint<sup>36</sup> kiszabható jövedéki bírság felső határának 50 százaléká.

*Gyakorlati példán keresztül szemléltetve gazdálkodó szervezet esetén:*

<sup>33</sup> A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (Jöt.) 100. § (7) bekezdése.

<sup>34</sup> Jöt. 3. § (1) bekezdés 51. pontja.

<sup>35</sup> Jöt. 100. § (2) bekezdése.

<sup>36</sup> Jöt. 100. § (6) bekezdése.

*Általános szabály alapján a jövedéki bírság összegének felső határa: 750 000 forint. Megbízható adózóra vonatkozó szabály alapján a jövedéki bírság összege: 375 000 forint.*

- **Csökkentett adóbírság:**

- Az adóbírság, ha az adózó az adóellenőrzés alá vont adómegállapítási időszak egészében vagy az adóellenőrzés megállapításairól szóló jegyzőkönyv keltének időpontjában megbízható adózónak minősült, az általános szabályok szerint kiszabható adóbírság 50 százaléka, azaz az adóhiány 25 százaléka, az általános 50 százalékos mérték helyett.

- **Automatikus fizetési könnyítés biztosítása:**

- A megbízható adózóknak nyitva áll az a lehetőség, hogy ha – az erre irányuló kérelem elbírálása időpontjában – a kérelmező nettó módon számított adótartozása nem haladja meg a hárommillió forintot, a tartozásra évente egy alkalommal 12 havi pótlékmentes fizetési könnyítést kérjen. A kérelem alapján a NAV – az Art. 198. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételek vizsgálata nélkül – pótlékmentes automatikus fizetési könnyítést engedélyez. A megbízható adózó részletfizetés mellett vagy helyett fizetési halasztást is kérhet. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az automatikus részletfizetés lehetősége nem terjed ki az Art. 198. § (3) bekezdésében meghatározott tartozásokra, továbbá hogy a részletek befizetésének elmaradásakor a kedvezmény érvényét veszti, és a tartozás egy összegben esedékessé válik, melyhez kapcsolódóan a NAV az eredeti esedékességtől késedelmi pótlékot számít fel.
- A kérelem elektronikusan nyújtható be, az eljárás illetékmentes.
- A kérelemben foglaltakról a NAV a beérkezésétől számított 15 napon belül határozattal dönt, melyet elektronikusan kézbesít.
- Ha a megbízható adózó az automatikus fizetési könnyítés feltételeinek nem felel meg, úgy kérelmét a NAV az általános szabályok szerint bírálja el.

- **Kiutalási határidők csökkenése:**

- A megbízható adózó – ide nem értve a nyilvánosan működő részvénytársaságot – által visszaigényelt általános forgalmi adót a NAV az Art. 64. § (1) bekezdése szerinti esetben 30 napon belül utalja ki.
- A megbízható nyilvánosan működő részvénytársaság által visszaigényelt általános forgalmi adót a NAV 20 napon belül utalja ki.

## 14. Melyek a kockázatos minősítés hátrányai? <sup>37</sup>

<sup>37</sup> Art. 158–161. §.

A kockázatos minősítés jogkövetkezményeinek **célja, hogy a NAV fokozott figyelemmel kísérhesse az e körbe tartozó ügyfeleket**, illetve, hogy a hibák, mulasztások kiküszöbölésére felhívja az ügyfelek figyelmét. A kockázatos minősítés hátrányai:

- **Hosszabb kiutalási határidő:**
  - Az áfa kiutalásának határideje kockázatos adózóknál 75 nap, és nem alkalmazhatók az áfa kiutalására az Art. 64. § (3) bekezdésében foglalt kedvezőbb határidők.
- **Hosszabb ellenőrzési határidő:**
  - Kockázatos adózóknál az általános ellenőrzési határidők 60 nappal meghosszabbodnak akkor, ha az adózó az ellenőrzés alá vont időszakban, illetve annak egy részében, vagy az ellenőrzés időtartama alatt, illetve annak egy részében kockázatos adózónak minősül.
- **Emelt összegű késedelmi pótlék:**
  - A késedelmi pótlék megállapításakor kockázatosnak minősülő adózóknál a NAV által az adóellenőrzéskor feltárt adókülönbözet után felszámított késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után az általános szabályok alapján számított késedelmi pótlék százötven százalékának háromszázhatvanötöd része.
- **A késedelmi pótlék megállapításának rögzített kezdő időpontja:**
  - A késedelmi pótlék megállapításakor kockázatosnak minősülő adózónál a terhére adóhiányt megállapító határozatban a NAV nem állapíthat meg későbbi időpontot a pótlékfizetés kezdő napjaként, mint az adó esedékességének, illetve a költségvetési támogatás igénybevételének a napja, azaz nincs lehetőség a késedelmi pótlék összegének méltányossági alapú mérséklésére.
- **Adóbírsággal, mulasztási bírsággal, illetve jövedéki bírsággal** <sup>38</sup> kapcsolatos jogkövetkezmények – kiszabás, bírságmérték:
- Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának, illetve az ellenőrzés megállapításairól szóló jegyzőkönyv keltének időpontjában kockázatos adózónak minősült, az adóbírság és mulasztási bírság kiszabása **nem mellőzhető**.
- A kiszabható adó- és mulasztási bírság **legkisebb mértéke** az egyébként kiszabható bírság felső határának a 30 százaléka. A **rögzített bírságösszeg** vagy **bírságmérték** esetén a bírság mértéke az egyébként irányadó bírság 130 százaléka.
  - Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a mulasztás feltárásának, jegyzőkönyvezésének időpontjában kockázatos adózónak minősült, a kiszabható **mulasztási, illetve jövedéki bírság felső határa** az általános szabályok szerint kiszabható mulasztási, illetve jövedéki bírság felső határának 150 százaléka.
  - Azaz például azon kötelezettségzegésekkor, ahol a nem természetes személy adózó 500 000 forint mulasztási bírsággal lenne sújtható, a bírság felső határa a kockázatos adózónál 750 000 forint, míg az EKAER bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó

<sup>38</sup> Jöt. 100. § (7) bekezdése.

jogszabályi rendelkezések megsértéséből fakadó mulasztási bírság felső határa a valótlan vagy hiányos adattartalmú bejelentéssel érintett, illetve a bejelenteni elmulasztott, vagy ténylegesen nem fuvarozott áru értékének 40 százaléka helyett a 60 százaléka lehet maximálisan.

- Azaz például a kockázatos adózó által elkövetett mulasztásos jellegű kötelezettségzegéskor az adózó terhére az általános szabály szerinti jövedéki bírság felső határának, azaz – a fentiek szerinti gazdálkodó szervezet példájánál maradva – a 750 000 forintnak a 150 százaléka, tehát 1 125 000 forint szabható ki.
- **Nem alkalmazható a kedvezményes jövedéki biztosíték nyújtása és csökkentése:**
  - A jövedéki szempontú tevékenységek folytatásakor – például adóraktár-engedélyes, jövedéki engedélyes kereskedő – a jogszabályban meghatározott jövedéki biztosíték összege nem csökkenthető, illetve biztosítékkedvezmény nem alkalmazható, ha az adózó kockázatos minősítést kap.<sup>39</sup>
- **Jövedéki biztosíték nyújtásának kötelezettségéhez kapcsolódó jogszabályi mentesség elvesztése:**
  - Ha az adózó egyszerűsített adóraktári engedélyes tevékenységként saját előállítású csendes borból a jogszabályban meghatározott mennyiségben palackos erjesztésű habzóbort állít elő, tárol, de kockázatos minősítést kap, akkor a számára biztosított jövedéki biztosíték nyújtásának kötelezettsége alóli mentesség nem alkalmazható.<sup>40</sup>
- **Nem engedélyezhető jövedéki szempontú kezességvállalás:**
  - A jövedékiadó-kockázatért vagy annak meghatározott részéért készfizető kezesség annak az adózónak engedélyezhető, aki – a vonatkozó jogszabályi feltételek teljesítése mellett – nem minősül kockázatos adózónak.<sup>41</sup>
- **Jövedéki szempontú engedélyesi státuszba kerülés:**
  - Ha az adózó kisüzemi bortermelei tevékenységként palackos erjesztésű habzóbort állít elő, tárol, de kockázatos minősítést kap, akkor haladéktalanul egyszerűsített adóraktári engedély iránti kérelmet kell a NAV-nál előterjeszteni.<sup>42</sup>

## 15. Az eltérő minősítések ütközése a bírság kiszabásakor<sup>43</sup>

Ha egyidejűleg kellene alkalmazni<sup>44</sup> megbízható és kockázatos minősítésre vonatkozó szabályt is, a bírságot e rendelkezések figyelmen kívül hagyásával kell kiszabni. Ekkor tehát az ügyfelekre az általános bírság szabályokat kell alkalmazni.

<sup>39</sup> Jöt. 21. § (3) bekezdés a) pontja, 21. § (10), (11) bekezdése, 28. § (2) bekezdése, 33. § (2) bekezdése.

<sup>40</sup> Jöt. 134. § (5) bekezdése.

<sup>41</sup> Jöt. 18. § (17) bekezdés a) pontja.

<sup>42</sup> Jöt. 137. § (6) bekezdése.

<sup>43</sup> Art. 162. §.

<sup>44</sup> Az Art. 155. § (1)–(2) bekezdése és a 161. § alapján.

Ilyen eset lehet az, amikor az adózó a jogszabálysértéskor például megbízható adózónak minősült – és ennek alapján a mulasztási bírság felső határa az általános szabályok szerint kiszabható bírság 50 százaléka lenne – azonban a jogszabálysértés feltárásakor ugyanezen adózó már kockázatos minősítés alatt áll – és így a terhére kiszabható a mulasztási bírság minimuma, az általános bírságmérték 30 százaléka, legnagyobb mértéke pedig az általános bírságmérték 150 százaléka lenne.

Ilyen esetekben tehát a **NAV az általános bírság szabályokat alkalmazza.**

## 16. Megbízható adózók közzététele

A NAV az Art. 261. §-a alapján honlapján közzéteszi a minősítési eljárásban megbízható adózónak minősített adózók nevét, adószámát.

## 17. Az adózási minősítéssel kapcsolatos jogszabályok

- Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Art.**) 150–162. §-ai és 261. §-a, valamint
- Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: **Air.**) 12. § (2)–(3) bekezdése.

**Nemzeti Adó- és Vámhivatal**

ARCHÍVUM